

Com en una pel·lícula: L'experiència del desert

La vida de Jesús no va estar lliure de dificultats. Abans de començar el seu ministeri públic va passar quaranta dies de dejuni i de penitència al desert, on va patir les temptacions del dimoni.

Aquella experiència ens pot mostrar un camí per veure les dificultats com a oportunitats per madurar la nostra vocació cristiana.

13/02/2024

La trama d'una bona pel·lícula acostuma a tenir moments de conflicte. Si el protagonista no hagués d'afrontar problemes, potser seria una història monòtona i previsible. En canvi, són aquests girs els que fan que un film sigui emocionant. L'espectador contempla llavors com l'actor va travessant els diferents contratemps fins que assoleix el que tant desitjava. I després d'aquest procés, que ha tingut els seus alts i baixos, moltes vegades se sentirà transformat: el personatge que comença la pel·lícula és diferent del personatge del final.

A la història de qualsevol persona també hi ha aquestes situacions de conflicte. No existeixen biografies sense moments de dolor, de dubte o de cansament. Així, juntament amb

els moments bons, aquestes circumstàncies de conflicte també ens permeten créixer en els ideals que inspiren la nostra vida. El mateix Jesús va voler abraçar una experiència similar: va passar quaranta dies de fam i de set al desert, on va patir les temptacions del dimoni (cf. *Mt* 4, 1-11).

Triar qui volem ser

Després que Crist rebés a les aigües del Jordà una manifestació del Paraclet i de l'amor del seu Pare, és portat per aquest mateix Esperit al desert «perquè el diable el temptés» (*Mt* 4, 1). En comptes d'abraçar l'èxit fàcil davant de la multitud del Jordà, va preferir preparar la seva vida pública amb el sabor agredolç de l'abandonament i de la prova. «També Jesús va ser temptat pel diable, i ens acompanya a cadascun de nosaltres en les nostres temptacions. El desert simbolitza la

lluita contra les seduccions del mal, per aprendre a triar la veritable llibertat. De fet, Jesús viu l'experiència del desert just abans de començar la seva missió pública. És precisament a través d'aquesta lluita espiritual que afirma amb decisió quina mena de Messies pretén ser».^[1]

Mitjançant les temptacions que es puguin presentar en el dia a dia, també nosaltres podem *afirmar amb decisió* qui volem ser. Si Déu les permet és precisament perquè puguem descobrir la nostra veritat i purificar el nostre amor, de manera que els nostres desitjos tendeixin a ell. «La guerra del cristià és incessant, perquè en la vida interior hom comença i torna a començar perpètuament, i això evita que, amb supèrbia, ens imaginem ja perfectes. És inevitable que hi hagi moltes dificultats en el nostre camí; si no hi trobéssim entrebancs, ja no seríem criatures de carn i ossos. Sempre

tindrem passions que ens estiren cap avall, i sempre ens haurem de defensar d'aquests deliris més o menys vehements».^[2]

El Senyor no ens deixa sols. Al mateix temps que experimentem la temptació, tenim la mà estesa de Jesús per tirar endavant. A través d'aquestes proves, podem comprendre millor qui volem ser i triar lliurement els ideals que ens mouen. Crist ens comprèn millor que ningú quan sentim aquest dilema entre *el que volem ser* i el bé aparent que la prova posa al nostre abast. La manera en què ell va viure l'experiència del desert ens podrà ajudar a veure les temptacions amb més realisme: no és cedint-hi o dialogant-hi com trobarem la pau, sinó abraçant amb decisió l'amor que inspira la nostra vida.

Escoltar la fam

Com a veritable home, després d'haver passat quaranta dies de dejuni estricte i oració profunda, Jesús sent fam. No es tracta d'una fam puntual, ni tampoc d'una mera necessitat humana: és una fam per la supervivència. El Senyor està al límit de les seves forces humanes. El podem imaginar extenuat, amb la mirada recorrent el paisatge àrid i infinit, fins que es para en unes petites roques distants. I la imaginació, que sempre transforma la necessitat en somnis, potser el devia portar pels camins dels seus records entranyables, quan menjava els plats senzills, però saborosos, que amb tant d'afecte li preparava la seva mare. És precisament en una situació com aquesta quan va aparèixer en escena el temptador: «Si ets Fill de Déu, digues que aquestes pedres es tornin pans» (*Mt 4, 3*).

Adam i Eva van sucumbir davant d'una altra insinuació del dimoni

quan es van deixar seduir per la bellesa del fruit de l'arbre, en comptes de la comunió amb Déu (cf. *Gn* 3, 1-6). També el poble d'Israel va caure en la desesperació al desert davant la falta d'aliment, mentre recordaven amb nostàlgia les verdures que menjaven quan eren esclaus a Egipte (cf. *Nm* 11, 5). Es tracta d'una prova que, al cap i a la fi, porta a meditar sobre la jerarquia del nostre cor i a preguntar-se sobre què és el que importa de veritat a la vida. «Superar la temptació de sotmetre Déu a un mateix i als interessos d'un mateix, o de posar-lo en un racó, i convertir-se a l'ordre just de prioritats, donar a Déu el primer lloc, és un camí que cada cristià ha de recórrer sempre de nou».^[3]

Quan la necessitat sembla que es rebel·la al seu interior i reivindica els seus drets, Jesús mostra la veritable font de la seva pau, allò que sap que

el fa feliç: «L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu» (*Mt 4, 4*). Crist no nega que té fam. Però no la vol satisfer amb qualsevol aliment, sinó amb allò que el sadolla profundament: ser fidel a la crida a redimir tots els homes. «El meu aliment és fer la voluntat del qui m'ha enviat i dur a terme la seva obra» (*Jn 4, 34*), dirà en una altra ocasió als deixebles.

El Senyor revela que, quan apareix la temptació, el primer pas és reconèixer-la com a tal. Actuar com si no passés res, fingir que en realitat no es té fam, pot provocar una tensió latent que a poc a poc va fent desitjar i mirar amb interès allò que al principi es rebutjava. Per això, Déu ens convida a escoltar la fam que té el nostre cor, per no omplir-lo amb els primers pedrots que ens trobem. A través de l'experiència de la nostra necessitat, podem comprendre un missatge. Ens adonem que el Senyor

no vol que ofeguem aquesta fam amb el fruit d'un arbre o les verdures d'Egipte, ja que amb prou feines la podran anestesiar. La seva proposta davant d'aquesta necessitat, més aviat, és que omplim el cor d'allò que és realment important en la nostra vida: l'amor a Déu i als altres.

Abraçar la voluntat divina

El dimoni no es dona per vençut. Jesucrist permet que el tempti encara amb més força, perquè experimentem de manera més gràfica la seva identificació amb la voluntat del seu Pare i la seva proximitat profunda amb l'home pecador. El temptador porta Jesús a dalt de tot del temple. El vent devia colpejar el seu rostre nu i fatigat; els seus peus amb prou feines devien sostenir el pes del seu cos oscil·lant pel cansament. Els seus ulls, que al cap d'uns mesos plorarien amargament pels habitants de la

Ciutat Santa, traspassarien amb el seu amor cadascuna de les teulades i recorrerien cadascun dels carrerons. No seria aquest un bon moment per revelar amb tota nitidesa la seva veritable identitat? La veu estrident del dimoni trenca de sobte el dens silenci de l'altura. «Si ets Fill de Déu, tira't daltabaix. Diu l'Esriptura: *Donarà ordre als seus àngels, i et duran a les palmes de les mans perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres*» (Mt 4, 5).

Davant d'una insinuació tortuosa de la serp, Adam i Eva van sospitar de Déu. Per què no vol que mengem d'aquest arbre? Durant els quaranta anys al desert, també els israelites van desconfiar de la llibertat que el Senyor els havia ofert. No era millor el nostre passat com a esclaus que aquesta llibertat plena de sofriments? En cada temptació s'entreveu la possibilitat de l'absència de Déu, de la seva

impotència o de la seva llunyania. Potser es recorda com una companyia del passat, que durant un temps va estar a prop, però que ja no és real. De vegades és fàcil reconèixer el Senyor quan les coses van bé, gaudint de les meravelles de l'Edèn o contemplant els prodigis que va fer per alliberar Israel de l'esclavitud. Però quan sorgeixen els conflictes, sembla com si aquests signes s'esvaïssin: desitgem llavors una manifestació extraordinària, més clara, de la proximitat de Déu. Podem pensar llavors que, si no ens salva immediatament, en realitat no és tan bon Pare com imaginàvem.

Jesús tornaria a experimentar una temptació similar poc abans de morir, quan un dels lladres li va dir: «No ets el Messies? Doncs salva't a tu mateix i a nosaltres» (*Lc 23, 39*). Es tracta d'un raonament que segueix una lògica aclaparadora: si realment ho pots tot, allibera't d'aquesta

situació i salva'ns. En canvi, l'actitud de l'altre lladre és diferent: «I nosaltres la sofrim [la mateixa pena] justament, perquè rebem el que mereixen els nostres actes, però aquest no ha fet res de mal» (Lc 23, 40). No es rebel·la davant del destí que li espera, sinó que accepta la seva condició. Per això, no suplica al Senyor que canviï la realitat ni que solucioni ara mateix tots els seus problemes, sinó que reconeix la seva reialesa i li demana que no s'oblidi d'ell: «Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu Regne» (Lc 23, 42). La seva oració no va ser una exigència —demostra'm que ets el Salvador—, sinó un acte d'abandonament a les mans del Messies —«Ho vols, Senyor?... Jo també ho vull!».^[4]—

«També diu l'Esriptura: *No temptis el Senyor, el teu Déu*» (Mt 4, 7). Crist va rebutjar la segona temptació al desert —i també la que li van dirigir a la creu— abraçant encara amb més

força la voluntat del seu Pare:
accepta que la salvació es faci com ell
vol. No el va voler posar a prova ni
buscar dreceres que alleugessin el
seu dolor, ja que sabia que ell només
buscava el seu bé, tot i que de
vegades pogués ser difícil descobrir-
lo. «Quan t'abandonis de veritat en el
Senyor, aprendràs a contentar-te
amb allò que vingui, i a no perdre la
serenitat, si les tasques —a pesar
d'haver-hi posat tot el teu esforç i els
mitjans oportuns— no surten al teu
gust... Perquè hauran “sortit” com li
convé a Déu que surtin».^[5]

Alliberar-se dels ídols

Hi ha una última prova que espera
Jesús. El dimoni, astut i perseverant,
el porta a una muntanya altíssima
des de la qual es poden albirar els
nombrosos regnes del món, tota la
glòria i el poder dels homes. Que no
era el Rei de l'univers? Que no havia
vingut per unir tots els pobles i

nacions en el regne dels fills de Déu? N'hi hauria prou amb un sol gest perquè el temptador l'ajudés a complir definitivament la seva missió. «Et donaré tot això si et prosternes i m'adores» (*Mt 4, 9*). Però els genolls de Jesús no es dobleguen.

Adam i Eva, en desconfiar de Déu, van preferir erigir-se ells mateixos en déus. També els israelites, en el seu deambular pel desert, van decidir de vegades construir les seves divinitats, a la mida de les seves il·lusions i reflex dels seus rostres. Cada vegada que l'home desconfia del seu Pare, s'acaba adorant a si mateix. I, en lloc de posar la seva esperança en el poder diví misteriós, però etern, decideix acontentar-se amb la seva glòria passatgera, encara que sigui menuda i s'esvaeixi amb facilitat. Potser el dimoni no ens oferirà avui «tots els reialmes del món» (*Mt 4, 8*), però sí petits regnes que potser desitgem secretament al

nostre cor, i ens convenç que això ens faci prou feliços per continuar caminant. Divinitzem així realitats que no són Déu, sinó «cadenaes que esclavitzen».

El Senyor ens ha creat perquè els nostres anhels es dirigeixin cap a ell. Estem fets per compartir la seva naturalesa divina —com pretenien Adam i Eva— i per ser feliços —com buscaven els israelites al desert. I això implica aprendre a alliberar-se dels ídols que desvirtuen el camí cap a la plenitud. «El dinamisme del desig està sempre obert a la redempció. També quan aquest s'endinsa per camins desviats, quan segueix paradisos artificials i sembla que perd la capacitat d'anhelar el veritable bé. Fins i tot en l'abisme del pecat no s'apaga en l'home aquella espurna que li permet reconèixer el veritable bé, assaborir i emprendre així la remuntada, que Déu, amb el do de la seva gràcia, no priva mai de

la seva ajuda. Fora d'això, tots hem de recórrer un camí de purificació i de curació del desig. Som pelegrins cap a la pàtria celestial, cap al bé ple, etern, que res no ens podrà arrencar. No es tracta de sufocar el desig que hi ha al cor de l'home, sinó d'alliberar-lo, perquè pugui assolir la seva veritable altura».^[6]

La supèrbia ens insinua que no necessitem el Senyor. Però Jesús no es deixa enganyar pel miratge que li presenta el dimoni. Sap que als afores de Jerusalem, en el Calvari, s'obriran definitivament les portes del paradís. Des de la creu ens ensenyarà en què consisteix la veritable felicitat: donar la vida per amor. «Ves-te'n, Satanàs! Diu l'Esriptura: *Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol*» (Mt 4, 10).

* * *

Sant Mateu finalitza el relat de les temptacions assenyalant que el diable va marxar i van venir els àngels a servir Jesús (cf. *Mt* 4, 11). De vegades les forces del dimoni semblen invencibles. Les tensions a les quals sotmet pot semblar que no s'acaben mai. Això és precisament el que busca: robar-nos l'esperança i fer-nos creure que l'única sortida possible és cedir al que ell proposa. En canvi, la manera en què Jesús viu les temptacions ens mostra que aquest plantejament és equivocat i que la victòria sí que és possible. Al cap i a la fi, «el diable és el gran mentider, el pare de la mentida. Sap parlar bé, és capaç fins i tot de cantar per enganyar-nos. És un derrotat, però es mou com un vencedor. La seva llum és brillant com els focs artificials, però no dura, s'apaga, mentre que la del Senyor és mansa, però permanent».^[7]

Crist ens pot ajudar a acceptar les temptacions amb serenitat i a vèncer la por en moments de dubte i debilitat, ja que sap que cap acció del dimoni no serà superior a les forces humanes assistides per la gràcia (cf. *1 Co* 10, 13). Jesús no dialoga en cap moment amb el temptador, imaginant què passaria si acceptés alguna de les seves propostes. Tot el contrari, talla amb decisió, adopta una resolució ferma. Així és com respon a les invitacions del dimoni: triant el bé que pretén amagar-li. No es vol alimentar de pa, sinó de la paraula divina. No vol posar a prova Déu, sinó que es fia d'ell. No vol els regnes del món, sinó servir només el seu Pare.

D'aquesta manera, l'Evangelí ens mostra el Senyor com «el nou Adam, que es manté fidel allí on el primer va sucumbir a la temptació. Jesús duu a terme perfectament la vocació d'Israel: al revés d'aquells que

antigament havien provocat Déu durant quaranta anys al desert (cf. *Sl* 95, 10), el Crist es revela com el Servidor de Déu totalment obedient a la voluntat divina».^[8] La victòria del Senyor sobre el temptador redunda també en el nostre benefici: «No tenim pas un gran sacerdot incapaç de compadir-se de les nostres febleses: ell, de manera semblant a nosaltres, ha estat provat en tot, encara que sense pecar» (*He* 4, 15). Crist «no només coneix com a Déu la debilitat de la nostra naturalesa, sinó que també com a home va experimentar els nostres sofriments, tot i que estava exempt de pecat. Per conèixer bé la nostra debilitat, ens pot concedir l'ajuda que necessitem, i en jutjar-nos dictarà la seva sentència tenint en compte aquesta debilitat».^[9]

Després d'aquest episodi, Jesús començarà la seva vida pública. En aquells quaranta dies al desert va

voler enfortir el seu esperit per a la seva missió redemptora, que seria dura i exigent. També els deserts que puguem travessar en la nostra vida —temptacions, crisis, contrarietats— ens poden servir d'impuls per madurar la nostra vocació cristiana i poden ser un moment de gràcia. Crist ens ajudarà a recórrer-los amb ell, sabent que a cada desert s'amaga Déu.

.....

[1] Francesc, Àngelus, 6.III.2022.

[2] *És Crist que passa*, núm. 75.

[3] Benet XVI, Audiència, 13.II.2013.

[4] *Camí*, núm. 762.

[5] *Solc*, núm. 860.

[6] Benet XVI, Audiència, 7.XI.2012.

[7] Francesc, Homilia, 8.V.2018.

[8] *Catecisme de l'Església Catòlica*,
núm. 539.

[9] *Teodoreto de Ciro, Interpretatio ad
Hebraeos, ad loc.*

Gaspar Brahm i José María
Álvarez de Toledo // Photo:
Wolfgang Hasselmann Unsplash

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/com-en-una-
pel-licula-lexperiencia-del-desert/](https://opusdei.org/ca-ad/article/com-en-una-pel-licula-lexperiencia-del-desert/)
(01/04/2025)